Smärre artiklar

Om den s. k. Annell-lagen

av f d bankdirektör Erland Geijer

Till de kommentarer, som lämnats till denna lagstiftning i Geijer, Sterner, Ekman: Annell-lagen (febr. 1964), har jag i häfte 9 (sid. 350) av denna tidskrift fogat ytterligare några reflexioner. På förekommen anledning vill jag göra följande förklarande tillägg till vad jag i nyssnämnda inlägg uttalat om 3 §:

Det bör observeras, att detta uttalande är gjort med utgångspunkt från den lagtext-tolkningen, att ordet "beskattningsår" har olika betydelser i 2 § och i 3 §. I 2 § avses med beskattningsår det år, då utdelningen förföll till betalning, medan lagstiftaren med beskattningsår i 3 § måste ha avsett det år, varunder den utdelade vinsten intjänats. Rätten till denna tolkning lär väl vara diskutabel, men den angivna tolkningen synes vara nödvändig för att erhålla en rationell mening med författningens bestämmelser. Utdelningen på nyemitterade aktier kan nämligen icke rimligen förfalla till betalning (våren) samma år, som aktierna inbetalas (på hösten). Jfr Domarereglerna 9, 12 och 18.

Professor Leif Mutén har tillmötesgått redaktionens begäran att kommentera bankdirektör Geijers uttalande, vilken kommentar följer här:

Den av lagstiftare och kritiker egendomligt förbisedda punkt, som bankdirektör Geijer här tagit upp, aktualiserar frågan hur långt man får avlägsna sig från en verbal lagtolkning för att rätta lagstiftarens slarvfel. I det avseendet skulle jag vilja vara litet försiktigare än Geijer. De skattskyldiga skall obetingat kunna lita på att beskattningsåret är beskattningsåret, taxeringsåret taxeringsåret. Det bör gälla inte bara till deras nackdel (jfr RÅ 1955, ref 44), utan också, om det tilläventyrs blir till en oavsedd fördel (jfr RÅ 1961 ref 26, RM II 5: 1 1961, som avser en likartad tolkningsfråga). En sådan kan t ex uppkomma, när den under ett tolvmånadersår intjänade vinsten utdelas under ett artonmånadersår och utdelningsavdrag då kan medgivas med 6 %.

I sammanhanget kan observeras, att Geijers tolkning, om den appliceras på kommittéförslaget, skulle innebära, att ordet beskattningsår användes i olika betydelser inom samma paragraf. Vidare antyder propositionens motivering till bestämmelserna om ikraftträdandet (prop. 162/1960 s. 28), att man, om inte förordningens giltighet hade inskränkts till 1962 och senare års taxeringar, åtminstone i princip skulle kunnat tänka sig avdrag för utdelning på 1960 emitterade aktier redan vid 1961 års taxering, oaktat sådan utdelning "regelmässigt" kunde ifrågakomma först under 1961. Det sistnämnda konstaterandet har naturligtivs sin giltighet, varför den diskuterade frågan överhuvudtaget kommer att få begränsad betydelse. Men skulle något företag nyemittera t ex under våren och ge utdelning på de nyemitterade aktierna redan på hösten (räkenskapsår = kalenderår), betvivlar jag, att domstolarna skulle förvägra bolaget avdrag med stöd av Geijers lagtolkning, hur tokiga de resultat än må vara, som den tolkningen är avsedd och ägnad att förebygga.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:23:18